

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 6T/19/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218010335
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Lokša
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2020:7218010335.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II, samosudcom JUDr. Jánom Lokšom na hlavnom pojednávaní konanom dňa 10.9.2020 v Košiciach, takto

r o z h o d o l :

Obžalovaná
V. T., nar. XX.X.XXXX v G.,
trvale bytom G., N. 7;
toho času O. XXX, okres O.

je vinná, že

dňa 25.5.2015 v Košiciach na ulici H. Z. XXX podvodným spôsobom uzatvorila s poškodenou L. O. zmluvu o pôžičke na sumu 11.300,- EUR s termínom splatnosti 30.6.2015, pričom už v čase uzatvorenia pôžičky vedela, že nebude schopná splniť svoj dlh, nakoľko už v tom čase mala iné nesplatené záväzky vo výške 108.934,05 EUR a následne bol na jej majetok vyhlásený konkurz, požičanú sumu doposiaľ nevrátila, čím takto L. O. spôsobila škodu vo výške 14.918,- EUR,

t e d a

na škodu cudzieho majetku seba obohatila tým, že uviedla niekoho do omylu a spôsobila tak na cudzom majetku väčšiu škodu;

t ý m s p á c h a l a

prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Z a t o s a o d s u d z u j e :

Podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 3 Trestného zákona a § 36 písm. j) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon uloženého trestu súd obžalovanej podmienčne odkladá a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona stanovuje skúšobnú dobu v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd zaväzuje obžalovanú nahradiť poškodenej L. O. nar. XX.X.XXXX, bytom H. č. 2, T., okres G.-okolie spôsobenú škodu vo výške 8.049,- EUR.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd odkazuje poškodenú L. O. so zvyškom uplatneného nároku na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II podal v trestnej veci obžalovanej V. T. obžalobu pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, ktorý mala obžalovaná spáchať tak, ako je uvedené vo výroku. V prejednávanej veci súd vyniesol odsudzujúci rozsudok dňa 20.6.2019. Na podklade odvolania obžalovanej Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn.: 4To/114/2019 uznesením zo dňa 5. 2. 2020 podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Okresnému súdu vytykal, že dôkazy svedčiace v neprospech obžalovanej, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané, neboli presvedčivo a logicky vyhodnotené. S prihliadnutím na námietky uplatnené obžalovanou v odvolacom konaní zároveň uložil okresnému súdu, aby opakovane preveril,

- či bola podaná žiadosť o úver,
- dôvod neakceptácie úverovej zmluvy,
- či bol potrebný ručiteľ, ak áno, kto mal byť tým ručiteľom,
- z akého dôvodu banka odstúpila od zmluvy,
- a ako boli o tom vyrozumené strany.

Vzhľadom ku skutočnosti, že rozsudok bol zrušený v celom rozsahu, okresný súd považuje za potrebné zhrnúť výsledky predchádzajúceho dokazovania. Na hlavnom pojednávaní bolo vykonané dokazovanie výsluchom obžalovanej, výsluchom poškodenej L. O., svedkov - L. I. S., S. O., prečítaním listinných dôkazov a správ, na podklade ktorých súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku v rozsudku.

Obžalovaná V. T. na hlavnom pojednávaní nepoprela spáchanie žalovaného skutku s tým, že svoje konanie nepovažovala za trestný čin. O vzťahu k poškodenej potvrdila, že pred spáchaním skutku boli dlhoročné kamarátky. Poškodená zamestnaná ako vedúca školskej jedálne a obžalovaná v tom čase bola sprostredkovateľka finančných služieb. V tom čase však nespĺňala podmienky na získanie úveru. Nemala žiadne úspory, mala niekoľko pôžičiek, ktoré riadne splácala. Namietala však, že ich výška nebola 108.934,- EUR, ako je uvedené vo výroku obžaloby, ale len polovica z tejto sumy. Keďže bola vo finančnej núdzi, požiadala poškodenú L. O., aby si vybavila úver a peniaze jej odovzdala. Pritom sa obžalovaná zaviazala, že úver za poškodenú bude splácať a uistila ju, že celý úver zaplatí do konca júna 2015 z úveru, ktorý mala získať jej sestra (S. O.) z Prvej stavebnej sporiteľne. Poškodená L. O. jej za týmto účelom odovzdala fotokópiu svojho občianskeho preukazu a podpísala jej žiadosť o poskytnutie úveru v Poštovej banke vo výške 7.000,- EUR. Keď obžalovaná zistila, že L. O. by mohol byť schválený úver až do výšky 11.300,- EUR, telefonicky to oznámila poškodenej L. O.. Tá sa najprv zdráhala, aby obžalovaná vybavovala úver v maximálne možnej výške, napokon s tým súhlasila. Finančné prostriedky, ktoré L. O. získala úverom 27.5.2015 ešte toho istého dňa poslala obžalovanej na účet jej príbuzného. Obžalovaná na svoju obhajobu uviedla, že peniaze chcela poškodenej vrátiť z úveru, ktorý mala mať schválený jej sestra (S. O.) v Prvej stavebnej sporiteľni vo výške 40.200,- Eur a mal byť vyplatený v polovici júna 2015. V polovici júna 2015 sa dozvedela, že úver jej sestre vyplatený nebude a že jeho výplata bude stornovaná. Peniaze, ktoré od poškodenej dostala už minula, preto ich nemohla poškodenej vrátiť.

Ohľadom okolností, ktoré predchádzali vyplateniu úveru poškodenej obžalovaná uviedla, že žiadosť o úver a ďalšie písomnosti týkajúce sa vyplatenia úveru v Poštovej banke podpisovala poškodená L. O. osobne a za prítomnosti riaditeľky pobočky Poštovej banky L. I. S., ktorá za Poštovú banku "Zmluvu o úvere" podpisovala. Obžalovaná však túto zmluvu L. O. neodovzdala, lebo úver mala splácať obžalovaná spolu so sestrou. Z uvedeného úveru splatili asi 10 splátok. Keď jej poškodená oznámila, že úver nie je splácaný, obžalovaná sa odmlčala. Očakávala, že sa jej bude finančne lepšie dariť. Nakoniec sa zamestnala ako opatrovateľka s príjmom okolo 500,- EUR mesačne. Uviedla, že keď bude pracovať, svoj dlh poškodenej uhradí.

Aj poškodená L. O. vo svojej výpovedi potvrdila, že ju obžalovaná v máji 2015 požiadala o pôžičku vo výške 7.000,- EUR pod zámienkou, že ich potrebuje pre svojho synovca, ktorý si chcel kúpiť byt v Prahe. (Jednalo sa o syna sestry obžalovanej - S. O., ktorého poznala aj poškodená.) Obžalovaná jej sľubovala, že jej peniaze vráti do konca júna 2015 z peňazí, ktoré mala dostať vo forme stavebného úveru. Poškodená žiadosť obžalovanej najprv odmietla. O niekoľko dní ju obžalovaná navštívila aj spolu so sestrou S. O. a naliehala na ňu, aby jej požičala 7.000,- EUR. Pritom zdôraznila, že aj ona jej niekoľkokrát pomohla. Opäť ju ubezpečovala, že jej peniaze v krátkej dobe vráti. Keďže sama toľko peňazí nemala,

napokon sa dala presvedčiť, že obžalovanej požičia peniaze z úveru, ktorý jej mala obžalovaná vybaviť. Za týmto účelom obžalovanej odovzdala fotokópiu občianskeho preukazu, potvrdenie o výške príjmov a podpísala splnomocnenie, aby za ňu obžalovaná mohla konať v banke. Poškodená zdôraznila, že všetky zmluvy a žiadosti jej menom podpísala obžalovaná a že osobne v Poštovej banke za účelom podania žiadosti o úver ani za účelom podpisu zmluvy nikdy nebola. Potvrdila, že podpisy na žiadosti o poskytnutie úveru, na rozhodcovskej zmluve, ani na zmluve o spotrebiteľskom úvere (na čl. 80-90) nie sú jej pravými podpismi. Zmluvu o úvere jej obžalovaná nikdy neodovzdala.

Po čase jej obžalovaná telefonovala, že vybavila pôžičku vo výške 11.300,- EUR. Keď jej táto suma prišla, obžalovanej zaslala 11.100,- EUR prevodným príkazom na účet, ktorého číslo jej obžalovaná poslala mailom s tým, že 200,- EUR si mohla nechať pre seba.

Koncom júna 2015 obžalovaná oznámila poškodenej, že stavebný úver sa nepodarilo vybaviť a požiadala ju, aby zaplatila prvú splátku úveru s tým, že ostatné splátky vo výške 172,- EUR mesačne jej bude splácať. Obžalovaná jej doposiaľ poslala iba 2.123,- EUR, hoci do jej výsluchu pred súdom uhradila Poštovej banke sumu 8.049,- EUR. Napokon obžalovaná peniaze na splátky úveru prestala posilať, neodpovedala jej na telefonáty ani na SMS správy. Po dohode s advokátom bola preto podať na obžalovanú trestné oznámenie. Poškodená nemá vedomosť o tom, na aký účel obžalovaná peniaze použila a nevie ani z akého dôvodu jej peniaze nevrátila.

Svedkyňa Mgr. S. O. vypovedala v tom význame, že v inkriminovanej dobe spolu so sestrou (obžalovanou) potrebovali peniaze na rekonštrukciu rodičovského domu a finančnú pomoc pre jej syna. Peniaze, ktoré získali od L. O. chceli vrátiť z úveru, ktorý mala schválený. To, že úver jej vyplatený nebude, sa dozvedela niekedy medzi 10. - 15. júnom 2015. V tom čase už peniaze od L. O. nemali, lebo zaplatili nejaké faktúry. Svedkyňa S. O. potvrdila, že ich finančná situácia nebola dobrá. Zabezpečenie úveru založením záložného práva k rekonštruovanej nehnuteľnosti neprichádzala do úvahy, lebo nehnuteľnosť bola založená v prospech iného úverového vzťahu, ktorého účastníkom bol jej syn. Svedkyňa Mgr. S. O. na otázku poškodenej uviedla, že obžalovaná sa jej vyhýbala preto, lebo vzniknutú situáciu nevedela riešiť.

Svedkyňa L.. I. S. v inkriminovanom čase pracovala ako riaditeľka pobočky Poštovej banky v Košiciach. Potvrdila, že poskytovanie úverov zabezpečovali prostredníctvom maklérskej spoločnosti, v ktorej pôsobila aj obžalovaná V. T.. Svedkyňa popísala mechanizmus poskytovania úverov s tým, že za správne vyplnenie požadovaných písomností a za to, že žiadosť o úver bude osobne podpísaná žiadateľom, zodpovedal maklér. Po spracovaní bola žiadosť o úver odoslaná do ústredia. O schválení úveru a zaslaní peňazí žiadateľovi bol maklér informovaný. Až po prešetrovaní prejednávaneho prípadu došlo k tomu, že úverové zmluvy boli podpisované pod kamerami len na pobočke banky.

Narozdiel od výpovede obžalovanej svedkyňa L.. I. S. nepotvrdila, že by bola osobne prítomná pri schvaľovaní a vybavovaní úveru v prospech poškodenej L. O., ako tvrdila obžalovaná. Postup pri vybavovaní úveru popisovaný obžalovanou svedkyňa L.. I. S. označila za nepravdivý. Poškodená mohla získať úver iba v požadovanej alebo nižšej výške. Nestávalo sa, aby žiadateľ dostal vyššiu sumu akú požadoval. Možnosť výšky poskytnutého úveru už v tom čase bolo možné zistiť na podklade namodelovania situácie prostredníctvom úverovej kalkulačky, ktorá v tom čase už bola dostupná.

V prejednávanej veci boli vykonané aj listinné dôkazy. Zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi obžalovanou a poškodenou vyplýva, že obžalovaná si od poškodenej požičala 11.300,- EUR, ktoré sa zaviazala vrátiť do 30.6.2015. Z oboznámeného bankového výpisu a e-mailovej správy vyplýva, že poškodená zaslala 11.100,- EUR obžalovanej na účet, ktorého číslo jej obžalovaná oznámila. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere "Dobrá pôžička" bolo preukázané, že túto uzatvorila poškodená v Poštovej banke prostredníctvom obžalovanej (ako splnomocneným predajcom) dňa 26.5.2015. Tomu zodpovedá aj písomné vyjadrenie Poštovej banky (z 15.2.2017), podľa ktorého úver v prospech poškodenej L. O. sprostredkovala obžalovaná V. T. ako maklérka spoločnosti B.. Je potrebné zdôrazniť, že pri vykonávaní uvedených dôkazov poškodená poprela, aby podpis pri jej mene na uvedenej zmluve a ďalších súvisiacich písomnostiach bol jej vlastný. Z bankových výpisov predložených poškodenou vyplýva, že obžalovaná jej poslala 9 splátok z účtov O. O. a U. T. v období od 23.7.2015 do 18.5.2016. Z emailovej komunikácie je možné vyvodiť nekritický postoj obžalovanej ku skutku, ktorého sa dopustila. Z písomností týkajúcich sa konania na vyhlásenie konkurzu v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I, pod sp. zn.: 31K/56/2015 je zrejmé, že obžalovaná sama v podanom návrhu deklarovala záväzky vo výške 108.934,- EUR.

V súlade s pokynom uvedeným v uznesení Krajského súdu Košice sp. zn.: 4To/114/2019 zo dňa 5.2.2020 okresný súd vykonal a doplnil dokazovanie v takom rozsahu, ako mu bolo nariadené.

Zo správy Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., Bratislava, zo dňa 27. 7. 2020 bolo zistené, že kópia zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 1297282 8 07 zo dňa 10.6.2015 zodpovedá exempláru zmluvy, ktorý na

svoju obhajobu predložila obžalovaná. Uvedená správa dosvedčila tvrdenie obžalovanej, že žiadosť o úver bola jej sestre S. O. na cieľovú sumu 45.000,- EUR schválená. Z uvedenej správy však vyplýva aj to, že táto zmluva po schválení úverovej žiadosti bola zaslaná S. O. na to, aby ju podpísala, podpis úradne overila a doručila Prvej stavebnej sporiteľni, a.s., Bratislava. V predmetnom prípade exemplár zmluvy s overeným podpisom S. O. však Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. doručený nebol. Naopak, PSS, a.s. potvrdila, že obdržali žiadosť S. O. zo dňa 2. 7. 2015 o stornovanie žiadostí o úvere s odôvodnením, že "sa zmenila rodinná situácia a ručiteľ odmietol úverovú zmluvu podpísať". V žiadosti vystupovala ako dlžníčka S. O. narodená 29. 8. 1957. Ako ručiteľ vystupoval O. S. nar. X. X. XXXX. PSS, a.s. tak neodstúpila od úverovej zmluvy bezdôvodne, ako tvrdí obžalovaná, ale preto, že jej sestra S. O. sama stornovala úverovú žiadosť, o čom bola oboznámená listom zo dňa 31. 7. 2020. Uvedené skutočnosti vyplývajú aj z príloh, ktoré zodpovedajú z obsahu dožiadania.

Na podklade vykonaného dokazovania mal súd za riadne preukázané, že skutok sa stal a že ho spáchala obžalovaná, ktorá svojím konaním naplnila pojmové znaky skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona po stránke objektívnej aj subjektívnej. Objektívna stránka je daná tým, že obžalovaná na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedla niekoho do omylu a spôsobila tak na cudzom majetku väčšiu škodu (presahujúcu sumu 2.600,- EUR.) Subjektívna stránka je preukázaná vo forme priameho úmyslu.

Zo spáchania trestného činu je obžalovaná usvedčená najmä výpoveďou poškodenej, ktorá podvodné konanie obžalovanej podrobne popísala. Zdôraznila, že obžalovaná zneužila jej dôveru, keď peniaze od nej vylákala pod zámienkou, že ich súrne potrebuje a zároveň ju presvedčila, že jej peniaze v krátkej dobe vráti.

Obhajoba obžalovanej spočívala v tvrdení, že vrátenie dlhu jej bolo znemožnené postupom Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., ktorá S. O. bezdôvodne odmietla vyplatiť úver, bola jednoznačne vyvrátená. V čase získania peňazí od poškodenej ešte nemohla preukázať, že jej sestra má schválený úver v Prvej stavebnej sporiteľni. Zo správ vyžiadaných od Prvej stavebnej sporiteľne, a. s. je nepochybné, že S. O. mala schválený úver až 10.6.2015. Žiadosť o poskytnutie úveru však sama stornovala dňa 2.7.2015. Tomu nasvedčujú písomnosti, ktoré uvedené tvrdenia náležite potvrdzujú. Preto tvrdenie obžalovanej ohľadom možnosti splatenia pôžičky poškodenej boli nepravdivé. O podvodnom úmysle obžalovanej svedčí aj spôsob spáchania trestného činu a okolnosti, za ktorých k nemu došlo. Obžalovaná sama priznáva, že jej finančná situácia nebola dobrá. Pritom nemala konkrétnu predstavu, akým spôsobom svoju situáciu vyrieši. Od počiatku vedela, že pôžičku poškodenej nevráti. Bolo preukázané, že v inkriminovanom čase mala voči iným veriteľom záväzky vo výške 108.934,- EUR, ktoré splácať nedokázala. Námetka obžalovanej, že iným veriteľom dlhovala iba polovicu uvedenej sumy, je v súvislosti s prejednávaným prípadom nepodstatná, pričom existenciu pohľadávok v uvedenej výške sama potvrdila vo svojom návrhu na vyhlásenie konkurzu, v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I, pod sp. zn.: 31K/56/2015.

Výpoveď svedkyne S. O. - sestry obžalovanej, ktorou podporovala obhajobu obžalovanej, súd považoval za účelovú, keďže práve svedkyňa S. O. svojim postupom učinila, že jej úver vyplatený nebol. Obhajoba obžalovanej bola vyvrátená aj tým, že žiadosť o úver jej sestry S. O. bola schválená neskôr, ako bol reálne poskytnuté úver poškodenej.

Pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu súd prihliadol na zásady uvedené v § 34 Trestného zákona, na osobu obžalovanej, spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností ako aj na možnosti nápravy obžalovanej.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona súd zároveň prihliadne aj na pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností.

Podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Obžalovaná je v mieste bydliska hodnotená všeobecne. Doposiaľ súdom trestaná nebola, čo súd považoval za poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. j) Trestného zákona. Priťažujúce okolnosti zistené neboli. Keďže spáchanie trestného činu poprela, pri rozhodovaní o treste súd prihliadol aj na nekritický postoj obžalovanej k trestnému činu, ktorého sa dopustila.

Za prečin podvodu podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona je možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere jeden až päť rokov. Po znížení hornej sadzby o jednu tretinu súd uložil obžalovanej trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov.

Keďže boli splnené podmienky uvedené v § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, výkon uloženého trestu súd obžalovanej podmienenečne odložil. Zároveň jej stanovil skúšobnú dobu vo výmere 24 mesiacov v súlade s ustanovením § 50 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku, ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Ak tomu nebráni zákonná prekážka, súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.

Poškodená si v adhéznom konaní riadne uplatnila nárok na náhradu škody. Bolo preukázané, že časť dlhu už obžalovaná splatila. Keďže súd mal výšku škody za preukázanú, zaviazal obžalovanú, aby poškodenej uhradila spôsobenú škodu vo výške 8.049,- EUR v súlade s citovaným zákonným ustanovením.

Po zrušení veci krajským súdom si poškodená na hlavnom pojednávaní uplatňovala škodu v inej výške ako v predchádzajúcom konaní. Za účelom rozhodnutia o tomto nároku by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré je nad rámec trestného stíhania. Okresný súd bol povinný vykonať iba dokazovanie nariadené krajským súdom. Preto podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku so zvyškom uplatneného nároku súd odkázal poškodenú na civilný proces.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od jeho oznámenia na Okresnom súde Košice II. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.